

עץ שקד מכוסה פרחים רק בחצי השמאלי שבו נקטפו העלים
(ראת עמוד 87).

לשאלת הכרוב והכרובית בארץ.

שאלת הזנים. זמני הזריעה והשתילה, ובעיקר שאלת נוסחת הזבול המתאימה לפי התנאים המיוחדים לאזורי הארץ ולגידולים השונים — אלו הן כוראי השאלות החשובות ביותר בגידול רוב צמחי הנק. המספרים הנתונים כאן מטפלים בכרוב וכרובית והתוצאות הן פרי נסיון של שנה אחת. מובן מאליו שלא על פיהן ברענו לקבוע הלכה. אף על פי כן גם תוצאות אלו מכיון שהפרובלימות של ניהירק נתחזרו בארץ רק במדה מעטה מאד, יכולות לשמש בכמה פרטים כנקודות אחיזה וכיסוד לברור נוסף.

זבולים.

ראוי, למשל, לתשומת לב כי באדמת עין-חרוד הכבדה נתנו חלקות המזובלות בזבול בור בחוספת זרחן וחנקן את היבולים המקסימליים. בה בשעה שהזבול המלא (א. ז. ח. וזבול בור) הפחית את היבול, וכאילו חוספת האשלג הביאה לידי הפחתה, דבר זה אינו כנראה, סקרה בלבד. הוא חוזר גם בכרוב וגם בכרובית בכל החלקות ובכל הצירופים (בחלקית הסלק התוצאות הן אחרות).

ולדפך באדמה קלה בשכונת-בורוכוב נתן האשלג והחנקן את מקסימום היבול. הזבול המלא, כלומר חוספת הזרחן, כאילו מראה הפחתה, מספרים של צירופים אחרים שאנו נוזים אותם לפי שעה בגלל הסתירות הפנימיות שבתוכם, מחוקים עוד יותר את ההופעה הנ"ל. אבל כאמור אין ברצוננו לבוא לידי מסקנות על סמך נסיונות של שנה אחת ואנו נותנים את המספרים כמו שהם, בהמשך העבודה תתברר ההופעה

מכל צדדיה ונוכל לעמוד עליה בפרוטרוט. קו כללי אחד החולץ ומתבלט בכל המקומות כדאי לסמן והוא, כי הנוסחה המעורבת (ובל אורגני במנה מצומצמת כחוספה של זבל חימי) נראית כרצויה ביותר.

זנים וזמני שתילה.

בנוגע למספרים אשר הנסיונות בזני הכרוביים נתנו לנו (נסיונות אלה אולי חשובים ביותר מפאת הרחיפה שיתנו לחזור עליהם במקומות שונים) אנו מוצאים בעין-חרוד את היכול הגדול ביותר בון הברונשווייני ובשתילה של 23.11.25, בשתילה של 18.12.25 וביתר זמני השתילה עומד הון הזה ביכולו למטה מחבריו, אם נקח בחשבון את תקופת גידולו הארוכה ואת השטח שהוא תופס ביחס לזנים אחרים, ובנסיונות שלנו הקצינו לכל הזנים שטח שווה של 83,70 ס"מ, מבלי להביא בחשבון את מדת קטרם השונה (וביחוד האקספרס ובדומה לו הקופנהגן) — אם נקח את כל זה בחשבון יבלטו ההבדלים עוד יותר. בבדרשמן בשנת תרפ"ג הצטיין בפוריותו הגדולה המין שוויינפורטי (עד 6 טון לרוגם) והמין הברונשווייני המקובל ביותר, לא רק כאן בארץ, בא ביכולו כשלישי אחר שוויינפורטי ואמנר. הזנים אקספרס ויורקי, הון האנגלי הדומה לראשון בצורתו המחודדת ובמדת קטרם וזמן גידולו, עומדים בשורה אחת כמעט במשקל יבולם, לזכותו של אקספרס יש להוסיף את הון עליו הפנימיים ואת טעמי העדין מה שנותן לו ערך מיוחד בשמוש למיני חסה (למטיים). הסגולה הזאת מאריך ניסא מפחיתה במדה ידועה את ערכו, כי על ידי עדינותו אינו יכול לעמוד בן זמן מרובה אחרי הבשלתו והוא מסחר להסדר.

מה שנוגע לשאר הזנים שנסינו אותם השנה אין עוד התמונה שלמה. הברונשווייני, למשל, מראה עליה מודרנת ביכול עד שתילה של 23.11.25, בזמני השתילה שלאחריה היכול הולך ופוחת. דאקספרס הידוע במקרים יורד בהדרגה בכל אחור בזמן השתילה. האמנר מראה הופעה של ירידה ועליה כאחת. כמובן שיר המקרה יכולה להיות כזה. בין יתר זני הכרובית שנסינו להכניס בזמן האחרון למשקים הולך ומתאזרח הון הארפורטייהנגסי. ואם אין מאחרים ביותר בשתילתו, ואם אין נכשלים בורעים רעים, הוא עולה יפה ברוב המקרים, בנסיונות שלפנינו הצליח ביותר הון כדור-השלג. כפי שידוע לנו מצליח הון הזה גם בדרום צרפת ובאפריקה הצפונית, הדומה באקלימה לארץ-ישראל, ונותן שם תוצאות יותר יפות מאשר בארצות מוצאו, גם שאלה זו כמובן לא מצאה עוד את פתרונה בנסיונות המעטים שלפנינו. בשנה הבאה נמשיך ונרבה לנסות זני כרוב וכרובית שונים. שאלת משלוח הכרובית לחו"ל שנתעוררה בזמן האחרון, גם היא מחייבת אותנו לחפש אחרי זן סבכיר בינוני במשקלו, כי אין הקולסים הכבדים ביותר מתאימים לשוקי חו"ל שהמכירה שם היא בקולסים שלמים. המטרה העיקרית תהיה כאן בירור זמן גידולו של הצמח והשטח שהוא תופס.

תוצאות שדות הדרבה לירקות*.)

א. כרוב.

זבולים.

1) שכונת בורוכוב — משק הפועלות.

הארטה: חול-חמר, זבלו: בתחילת נובמבר, שתלו: 21.11.25, הוסיפו מלחת, מנה א': 14.1.26, מנה ב': 15.2.26, המרחקים: 85×80, התחלת האסיף: 8.4.26.

(*) סדור שדות הדרבה לירקות הוצא לפועל ע"י נ. נפתולסקי וג. אסינג.